

DESETI EUROPSKI KONGRES FIZIKALNE MEDICINE I REHABILITACIJE

Od 1. do 4. lipnja 1997. održan je u Rimu (Italija), Deseti europski kongres fizikalne medicine i rehabilitacije u organizaciji Europskog udruženja fizikalne medicine i rehabilitacije, Europskog odbora za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju i Europske Medicinske akademije. Visokog pokroviteljstva nad ovim značajnim skupom prihvatio se osobno predsjednik Republike Italije, Oscar Luigi Scalfaro te Ministarstvo zdravstva zemlje domaćina.

Ugodnom okružju Kongresa pridonijela je i činjenica da je održan u prostorima Pontificia Universita Urbaniana, u neposrednoj blizini Vatikana te da su organizatori, mnogobrojni renomirani proizvođači opreme i sponzori, uz puno truda, pretvorili dvorane i predvorja starog zdanja u oazu cvijeća i zdravlja tijekom pet radnih dana.

Govorni jezici bili su: engleski, francuski i talijanski, sa korektnim usporednim prijevodom.

Kongresu je bilo nazočno nekoliko stotina sudionika iz gotovo svih europskih zemalja te veliki broj gostiju s drugih kontinenata. Predstavnici Hrvatske bili su, međutim, malobrojni: dr. Renata Čop-Rupić i dr. Katarina Sekelj-Kauzlarić iz Specijalne bolnice Var. Toplice te dr. Stošija Bolić iz Opće bolnice Rijeka.

Znanstveno-stručni program Kongresa bio je veoma bogat, a odvijao se putem plenarnih izlaganja, seminara, priopćenja, posterske sekcije i diskusije.

Prvog dana upriličeno je svečano otvorenje koje su svojim vrhunskim izvedbama uveličali prvaci talijanske opere. Svim sudionicima odmah na početku podijeljen je opsežan radni i promidžbeni materijal te izvrsno pripremljen Zbornik od nekoliko desetina radova prezentiranih na kongresu.

Počevši od prvoga radnog dana, kongresne aktivnosti bile su dinamične i odlično usklađene. Predsjedatelji svih sjednica držali su se točno propisane satnice, unatoč, na momente, nepredviđenoj, ali korisnoj raspravi koja se razvijala među sudionicima.

Funkcionalna evaluacija rehabilitacije te kvaliteta fizikalne terapije i rehabilitacije i nadalje je vodeća tema stručnih skupova diljem svijeta pa je tako izborila mjesto na prvoj plenarnoj sjednici u glavnoj Kongresnoj dvorani. Stručnjaci iz Grčke, Portugala, Francuske i Italije u svojim izlaganjima, a ostali sudionici tijekom rasprave, pozabavili su se postojećim skalama te mogućnostima stvaranja novih skala za mjerenje funkcionalnih sposobnosti prije rehabilitacije i nakon nje. Opći je zaključak da se još nije isprofilirala metoda mjerenja funkcionalnih

sposobnosti prihvatljiva za sva stanja koja se pojavljuju u rehabilitaciji, dovoljno sveobuhvatna, točna i jednostavna. U pogledu kvalitete, ali i efikasnosti, te napose isplativosti rehabilitacije i fizikalne medicine, postignuto je jedinstvo u stavovima: prednost se daje dnevnoj rehabilitaciji i ambulantom načinu liječenja, čak i u bogatim europskim zemljama.

U drugoj dvorani tema prvog radnog dana bila je analiza pokreta, biomehanika, kineziologija te elementi kineziterapije u nekim specifičnim stanjima i bolestima. Prezentirani su deseci radova iz područja temeljnih, ali i kliničkih, tehnički zahtjevnih istraživanja .

Istog dana veliko zanimanje su u popodnevnim satim pobudili radovi iz područja elektrofiziologije, EMNG dijagnostike, primjene biofeedback metode u rehabilitaciji te primjene video i suvremene kompjutorske tehnologije u svim fazama rehabilitacije.

Radni dan završio je uvijek zanimljivom temom: Tretman spasticiteta. Stručnjaci iz Izraela, Engleske i Italije prikazali su nove, suvremenom tehnologijom omgućene, pokušaje mjerenja intenziteta spazama. Veliki broj radova i nadalje se bavi mogućnostima primjene botulinus toxina u terapiji spazama (Brazil, Švedska).

Autori iz nordijskih zemalja više su, međjutim, skloni intratekalnoj terapiji baklofenom, dok se neki (Italija) zalažu za primjenu TENS-a.

Utorak, drugi radni dan, bio je posvećen tretmanu i izučavanju sindroma kronične boli u rehabilitaciji. Kolege iz Italije, Njemačke i Francuske prikazali su svoja iskustva u medikamentnoj terapiji i terapiji boli fizikalnim procedurama, napose u reumatskih bolesnika. Može se zaključiti da je u ovom području njihov pristup jednak našem.

Točna procjena stupnja invalidnosti te profesionalna rehabilitacija problem je i u razvijenim zemljama kao što su Finska, Austrija, Italija i Nizozemska.

Diskusija je stoga bila usmjerena na pokušaj stvaranja jedinstvenoga europskog pristupa toj problematici, to prije što će očekivano stvaranje jedinstvenog tržišta radne snage u europskim zemljama postaviti i pitanje invalidnosti pred zakonodavce .

Popodne je rad kongresa bio posvećen slobodnim priopćenjima o rehabilitaciji nakon operativnih zahvata, amputacija, traume, ozljeda mozga i kralježnice te cerebrovaskularnog inzulata. Tada smo i mi prikazali jedan od svojih radova o rehabilitaciji nakon ozljeda zdjelice tijekom 1996. (Čop, Kauzlarić, Potrebica).

Posebna sjednica posvećena je FES-u te primjeni elektrostimulacije u kombinaciji s kineziterapijom.

Sve dulji životni vijek u svim europskim zemljama, rezultira potrebom za izdvajanjem gerijatrijske rehabilitacije kao zasebnog područja. Svoja iskustva

predočili su španjolski, francuski, talijanski i drugi fizijatri. Veseli podatak da su naša iskustva i rezultati prezentirani tijekom desetminutnog izlaganja, (Sekelj-Kauzlarić) istovjetna europskima.

Potkraj trećega radnog dana središnja tema bila je rehabilitacija živčano-mišićnih bolesti, ozljeda kralježnične moždine te dugotrajna rehabilitacija nakon periferne ozljede živaca različitog stupnja.

Poseban problem u rehabilitaciji nakon mnogih trauma i operativnih zahvata predstavlja algodistrofija, stoga su neki autori predstavili svoja iskustva u primjeni elektroprocedura (analgetskih), magnetoterapije te kortikosteroida, analgetika, pa i psihoterapije u tretmanu algodistrofije.

Zahtjevni programi rehabilitacije prije složenih ortopedskih i traumatoloških zahvata i nakon njih, zatim nakon opsežnih inzulta, nakon infarkta miokarda, u terminalnim fazama malignih bolesti te u oboljelih od AIDS-a, bili su tema slobodnih priopćenja četvrtoga radnog dana.

Rehabilitacija i fizikalna terapija u športu, kao i invalidski šport, ponovno su bili tema stručnih fizijatrijskih skupova organiziranih tijekom Kongresa u obliku simpozija.

Kako je osteoporoza, uz degenerativne bolesti kralježnice i zglobova, zajednički problem razvijenih zemalja, ponaviše onih sa starom populacijom, jedna od sekcija uoči zaključenja Kongresa posvećena je i tim bolestima.

U zaključku, kineziterapija, određeni režim života, uz adekvatnu supstitucijsku i simptomatsku terapiju, ostaju vodeći terapijski postupci u svim europskim zemljama kod tih bolesti.

Tijekom Kongresa, uz znanstveno-stručni dio aktivnosti, odvijao se bogat i zanimljiv, profesionalno pripremljen društveni i kulturno-zabavni program. Sve to pridonijelo je da se mediteranski duh i raskoš boja uspješno spoje s obiljem novih stručnih i znanstvenih spoznaja.

Na kraju, sudionici su se, sklopivši mnogobrojna prijateljstva, rastali uz pozdrav: "Dovidenja do II. europskoga kongresa u Goteborgu 1999!"

Dr. Katarina Sekelj-Kauzlarić